

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sátoraljaujhely, Főtér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitlóirben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 koronára, negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után 2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy íszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések térmérték szerint egy négyszög centim. után 8 fill. — Allandó hirdetőseknek árkedvezmény.

Könnyű békeszerzés.

— máj. 29.

A pünkösdi vakáció épen jókor jött arra, hogy alkalmat adjon egy kis meditációra. Amire nagy szükségük lesz a vezéreknek jobbról és balról egyaránt, sőt a parlamenten kívül álló munkásvezéreknek is.

A parlament a miniszterelnök higgadt, tárgyilagos, de egyben energikus nyilatkozatainak hatása alatt oszlott el. A parlamenti pártok alvezérei tanácsba ültek, nyilván, hogy a fővezérek békeakcióját előkészítsék, avagy inkább, hogy ezeket megegyezésre szorítsák. A megegyezés feltételeinek Kolombus-tojását pedig nem lesz nehéz megtalálni.

Ha figyelmesen állítjuk össze az immár véressé fajult válság adatait, semmiképpen sem indokolják azt a forradalmi hangulatot, amelyet kiforszírozottan okoztak. A helyzet ugyanis az, hogy — nincs helyzet, hanem csak egy csomóba hányt állapot van, amelyben a legkülönbébb, egymással össze nem függő kérdések vannak összehogozva és akadályozzák egymást a megoldásban. Ott van a csomóban a véderőtörvény, választói jog, provizórium, rezolúció, választójogi kabinet, hatalmi ambíciók, új koalíció és még egy halmaz egyéb apróbb kérdés, amelyek végezetül is mindenik törekvésnek erőszakos érvényesítési vágyában csucosodnak ki.

Az így összekuszált csomót pedig gordiusi módon kell ketté vágni. Ez a radikális megoldás ma már nem fog fájni senkinek. Ezt az operációt már vágyva várja mindenki s legkivált a forradalmi állapotok szerzői, Justhék, akik medőbnessel látják ma már, hogy a könnyelműen kibocsátott Aeolus-szeleket nem tudják többé visszaszivni. Nekik különben kevés szerep fog jutni a jövő munkájában. A vad indulat annyira belelovagoltatta őket a nemzetiségek és nemzetközies táborába, hogy nekik innen ki vezető utjuk csak egy lehet, ha vezérüket a jól megérdemelt nyugalomba küldik. Ez azonban mellékes. A fő az, hogy rátérjünk végre a tárgyi megoldásra, hátérbe szorítva minden hatalmi ambíciót.

A tárgyi kérdések pedig a véderő és a választói jog. Elvetve tehát a célra nem vezető sorrend

kérdését egyszerűen abban kell megállapodni, hogy a parlament mindkét kérdést törvényhozással oldja meg. És pedig minél előbb s azt előbb, amelynek részleteire hamarabb tudnak megegyezni. Ami nem is lehet nehéz egyiknél sem, mert a véderőt már minden párt ki akarja küszöbölni a politikai szinterről hosszabb időre, a választói jog tekintetében pedig az egész parlament osztatlanul je reform szükségessége és annak nemzeti demokratikus megoldásának alapján áll. A vitás kérdések tekintetében tehát egy a felfogás az egész vonalon. Nem lesz tehát nehéz a békeszerzés.

Van azonban még egy tényező, amely szintén respektálást igényel s ez — amint Kossuth Ferenc mondta — a 48 óta keletkezett új osztály: a munkásosztály. Ennek a jogosult igényeit is mindenki be akarja tölteni. Ha a tegnapi forradalmi események ezen felfogásban valami kárt tettek, ebben is a szociáldemokrata vezérek a hibásak, akik a sztrájk ultimátumát indokolatlanul vették használatba.

A szocialisták közfelfogásban az utóbbi időben nagy hódításokat tettek. Általános rokonérzés kísérte gazdasági mozgalmait. Ezen a rokonérzésen nagy részt ütöttek a tegnapi eseményekkel. Sztrájkot szabad rendezni gazdasági célokért, de pártpolitikai szolgálatban ezt tenni tilos. Az ultimátumnak indokolatlan használatát mindig megboszulja magát. Így történt ez most is. Épen ezért, mert a lelkekben nem fogant meg a sztrájk indokoltsága, a munkásoknak nagy tömege nem vett abban részt és bár öt napra hirdették a sztrájkot, az első nap kénytelenek voltak retirádát fujni. S ekként blamirozták a szociáldemokrata pártvezérek a maguk hatalmas fegyverét, melytől a jövőben kevésbé fognak tartani a társadalmi rend mai alakulatának hivei és védelmezői, mint ennek előtte. Ha pedig a választói jog reformja volt a célja, a sztrájk nemcsak nem mozdította elő, de sőt bizonyos tekintetben visszavetette.

Szerencsére azonban a mai parlamenti többség annyira liberális és demokratikus, hogy ez az incidens sem fogja eltéríteni attól a törekvéstől, hogy a választói jogot demokratikus alapon oldja meg.

A megoldás tehát könnyű. Nem kell hajthatatlankodni a sorrend kérdésében, nem kell siettetni, hogy melyik legyen első, hanem meg kell csinálni mindakettőt: a véderőt is, a választói jogot is. Sőt a rend okáért a harma-

dikat is: a parlamenti tanácskozás biztosítékát, a házszabályok revízióját is. — Ezek után foghat dologba a törvényhozás az ország ezer gazdasági bajainak rendbeszedésére.

A tokaji dráma esküdtszék előtt.

Sátoraljaujhely, máj. 28.

A múlt év novemberében három revolverdördülés rázta fel Tokaj kisvárosi csendjét. Az első két golyóval Geöcze István lemondott honvédszázados egy asszonynak, Gyöngyössy Lajos tokaji főjegyző nejeinek életét oltotta ki, a harmadik golyót önmagának szánta és a lövés életveszélyes sebet ütött rajta. Hetekig feküdt élet-halál között, míg végre felépült, hogy most aztán tettéért a földi bíróságnak adjon számot. Gyilkosság vádjával áll ma Geöcze a sátoraljaujhelyi esküdtszék előtt.

A tokaji dráma részletei eleinte a legnagyobb homályban maradtak. Viszonylatlan szerelemről beszéltek, hogy ez adta volna Geöcze kezébe a fegyvert, azóta azonban egészen más motívumok bontakoztak ki.

A dráma hőse.

Geöcze István kétségtelenül érdekes férfi, sajátos vegyülete a reális józanságnak és a kalandos romantikának. Honvédszázados volt, aztán megvált a hadseregtől és évekig Amerikában élt. Utóbb Párisba került s az ottani magyar egyesületben tartott oktató előadásokat. — Hányatott élet után végül Tokajban települt meg, ahol a művelt, világot járt daliás férfi röviden a kisvárosi társadalmi életnek középpontjába került. A nők rajongtak érte, ő volt a legkeresettebb udvarló és minden mulatságnak lelke. Gyöngyössy Lajosné hamar meghódította s a csinos, de jelentéktelen asszony mint az érett gyümölcs hullott a férfi ölébe.

A dráma.

Hét esztendő óta tartott már a viszony Geöcze és Gyöngyössy között, mikor egyszerre fordulat következett be: a kisvárosban új Don Juan jelent meg, Niedermüller Ferenc állatorvos, aki rövidesen szintén otthonos lett a Gyöngyössy-házban. Alig tűnt fel az új udvarló, az asszony kezdett elhidegülni Geöczétől, egy napon pedig azzal a kijelentéssel lepte meg, hogy szakít vele. Szakit egész multjával, mert új és tiszta életet akar kezdeni.

Geöcze nem állott az asszony utája. Kijelentette, hogy nem formál rá jogot tovább, ha csakugyan a becsületes utra tér, de ha új szerető kedvéért — gyanakodott az állatorvosra — adja ki az utját, akkor megöli az asszonyt.

Geöcze november 16-án Tarcalra ment, az ottani vincellériskolában akart dolgozni, hogy teljesen távol tartsa magát a nőtől. Este visszatért Tokajba s véletlenül éppen akkor ment el Gyöngyössyék háza előtt, amikor Niedermüller besurrant oda. A ház ablakai sötétek maradtak. Geöcze lesben állt és várt. Talán fél óra mulva feltűnt az utcán a férj. Bement a házba. Most kigyultak odabent a lámpák s néhány perccel utóbb az állatorvos a szomszéd ház jól ismert pinceajtáján szökött ki az utcára, ugyanazon a rejtékuton, amelyen régebben Geöcze szokott kisurranni szerelmes találkái után.

Geöcze most szintén betért Gyöngyössyékhez, de túrtörtette felindulását. Bement, hogy lássa az asszonyt. De a látása, a külsejének ziláltsága megerősítette gyanúját. Forrongó indulattal távozott. Másnap, 17-én pedig revolvert vett magához és déli-élt elsieltett Gyöngyössyéhez, aki-ről tudta, hogy ilyenkor egyedül van. Rövid szökváltás után azután eldördültek a lövések; az asszony meghalt, Geöcze pedig életveszélyes sebbel, véresen terült el a padlón.

A szerelmi dráma életben maradt hőse testben-lélekben megtörve jelent meg ma a bíróság előtt.

A bíróság.

Feszült izgalommal leste a város a tárgyalást. A hatvan belépőjegyért óriási versengés folyt.

A tárgyalást a törvényszék elnöke, Fornszek Béla kuriai bíró vezeti. A vádat Eiserth István királyi főügyész-helyettes képviseli. A védelmet dr. Fried Lajos, a volt ujhelyi, jelenleg budapesti hírneves védőügyvéd látta el. A tanácsban az elnök mellett Görömbey Balázs és Lábos Béla törvényszéki bírák működtek, a jegyzőkönyvet pedig dr. Ajvász Bogdán vezette. A sértett Gyöngyössy Lajos képviselében dr. Engel Jakab tokaji ügyvéd jelent meg.

A tárgyalásra mintegy ötven tanu volt megidézve. A tanúk között volt a férj is; ez a szerencsétlen, lesújtott ember, aki vakon hitt nejeének, most is alig akarja elhinni, hogy felesége megcsalhatta. Be volt idézve a tárgyalásra az állatorvos is, aki a véres esemény után elhelyeztette magát Tokajról. De felvonult rajtuk kívül a kisváros apraja-nagyja, hogy tanúságot tegyen Geöcze mellett, vagy ellen.

A tárgyalást Fornszek Béla elnök reggel 9 órakor nyitotta meg. Felolvasták a vádiratot, majd kisorsolták a tizenkét esküdtbírókat és a pótesküdtöket. A kiscsrolásnál úgy a

Javaszi czipő ujdonságok

FÖLDES FERENCZ

czipőnagyház

SÁTORALJAUJHELY, Főtér, a Kossuth-szoborral szemben

kir. főügyész helyettes, mint a védő sűrűn éltek visszautasítási jogokkal. A kisorsolt és elfogadott esküdtékből végül is így alakult meg az esküdtészek:

Rendes esküdték: Rein Henrik, dr. Nagy Béla, Galgóczy Barna, Kornides Albert, Beck Vilmos, Hlavathy Kálmán, Barnai Andor, Rübner Hermann, Tarpai János, Orosz Elemér, Proppner Fülöp, id. Piti István. **Pót-
esküdték:** Netláricsik István, Princez Dávid.

Zárt tárgyalás.

Geöcze István, a vádlott fekete szalonkabátban jelent meg a bíróság előtt. Megtört, mégis elegáns alak. Az egyik szemén fekete kötést visel, mert öngyilkos kísérlete a félszemvilágába került. Az általános kérdések elintézése után halk hangon kijelentette, hogy gavallér ember volt mindig, az akar maradni ezután is, most azonban, jóízűsége ellenére, olyan részleteket kell elmondania, amelyek egy nő intim életére vonatkoznak. A védő zárt tárgyalást kért, amit az elnök el is rendelt.

A zárt tárgyalásról kiszivárgott hírek szerint Geöcze valóságos memoár felolvasásával kezdte vallomását. A felolvasást az elnök többször félbeszakította és utasította, hogy térjen az ügyre. Erre a Gyöngyössynével való viszonyáról kezdett beszélni. Viszonyuk Geöcze tokaji megtelepedésének már az első hónapjában kezdődött és hét évig tartott. A mikor az állatorvos feltűnt és közéjük furakodott, ő többször kérte az asszonyt, hogy ha már szakítani akar vele, térjen vissza férjéhez, de ne kezdjen viszonyt egy harmadikkal. Az asszony mindezt megígérte és mégis kedvese lett Niedermüllernak.

Hosszadalmasan elmondta aztán, hogyan járt Tarcalon, hogyan tért vissza Tokajra, hogyan állott lesbe és hogyan ment be a férj mögött a Gyöngyössy-házba, miután az állatorvos a pinceajtón át kisorsolt.

— Látni akartam, hogy az asszony viselkedése igazolja-e gyanumat, — mondta. Majd eladta, hogy Gyöngyössyné kontya meg volt bontva és egy fűrt csüngött ki belőle. Az elbeszélés egyre izgatottabbá tette, a hangja elfult.

— Ezt a hajfűrtöt én — suttogta, aztán elfogyott a hangja, sirva fakadt és összerogyott helyén.

Az elnök a tárgyalást tíz percre felfüggesztette.

Szünet után tovább folyt a zárt ülés déli 12 órakor fejezte be Geöcze vallomását, mely után a tárgyalás ismét nyilvánossá lett s megkezdődtek

a tanuvallomások.

Az első tanu a mélyen sujtott férj, Gyöngyössy Lajos volt. Vallomásából a Geöcze ellen érzett gyűlölet rezgett ki.

Vallomása szerint imádkozta a feleségét, vakon bízott benne, hűtlenségéről semmit sem tudott. Majd elbeszélte felesége utolsó óráit, melyekben az asszony folyton ártatlanságát hangoztatta s azt, hogy Geöcze szökésre akarta csábítani, amiért nem ment vele azért lőtte le.

A férj vallomása után felolvasták az asszonynak halálos ágyán eskü alatt tett vallomását, mely ugyanígy adja elő a dolgot.

Délután háromkor folytatták a tanuvallomásokat. A tanuk közül érdeklődéssel várták Niedermüller Ferenc állatorvos vallomását. Az állatorvos a legkeményebben tagadta, hogy az asszonynyal viszonya lett volna. Nem is udvarolt neki. Csak nagyritkán járt oda, a férj jelenlétében. Az ominózus 16-án este alig 6—8 peronyi ártatlan látogatást tett Gyöngyössynénél.

Visszont több tanu vallotta, hogy Niedermüller az utolsó napokig mindig

gyakrabban és huzamosabb ideig tartózkodott Gyöngyössynénél, olyankor is, mikor a férj nem volt otthon.

Számos kisebb jelentőségű tanuvallomás után özv. Nikola Kálmáné, a megölt Gyöngyössyné mostoha anyjára került a sor, aki a pör koronatanuja. Ő ugyanis az egyetlen, aki a Geöcze és Gyöngyössyné intim dolgairól már az esetet megelőzőleg is tudott. Gyöngyössyné ugyanis két héttel a véres esemény előtt bevalotta neki Geöczével való viszonyát.

Nikolánét a bíróság ismét zárt tárgyalásban hallgatta ki. A kiszivárgott hírek szerint Nikoláné vallomása a vádlottra nézve igen kedvező volt, amennyiben Geöcze szavahiheletét megerősítette.

Nikoláné vallomása után tovább folyt a nyílt tárgyalás, melyen este fél nyolc óráig még nagy sereg tanu vonult fel. Legtöbbje cseléd meg szomszéd, kik többé-kevésbé jelentéktelen és ingadozó vallomásokat tettek. Egyik sűrűn, másik ritkán látta Geöczét és Niedermüllert Gyöngyössynénél, egyik szerint az asszony volt a szomorú, másik szerint jókedvű volt az utolsó héten. Mindezek a tanuvallomások a per sorsán sokat nem változtattak.

Este fél nyolckor, miután az összes tanuvallomásokat kivette a bíróság, Fornaszek Béla elnök szerda délelőttre halasztotta el a tárgyalást.

A mai tárgyalás.

Ma reggel 9 órakor a tárgyalás megnyitása után Fornaszek Béla elnök még egyszer Geöczéhez fordult; megkérdezte, milyen alapon, milyen jogon szabott ő Gyöngyössynének olyan feltételeket, hogy költözzék el a városból.

Geöcze: Nem akartam, hogy az én ártatlan kis rokonaimmal, az én családommal érintkezzenek.

Elnök: Hát ha például a testvéreinek egy más barátja lett volna, akiről Ön rosszat hallott, azt is felszólította volna, hogy távozzék el?

Geöcze: Ha olyan mértékben meglettem volna győződve, — boosámat a kifejezésért, — rosszaságáról, mint Gyöngyössynénél, akkor feltétlenül.

Ez epizód után dr. Fried Lajos védő kérte Geöcze Erzsébet kihallgatását a vádlott anyagi viszonyaira nézve.

Geöcze Erzsébet, a vádlott nővére, eladta, hogy Geöcze jó anyagi viszonyok között élt, sőt a tanut az utóbbi időben támogatta is.

Ugyancsak a védő kérésére ismétlen kihallgatták a férjet, Gyöngyössy Lajost. Azt kérdezték meg tőle, hogy az a pénz, amelyet felesége a szekrényben őrzött, (valami 2000 korona) az asszonyé volt-e, vagy az övé. Gyöngyössy azt vallotta, hogy az a pénz feleségének külön vagyónából való volt.

Az orvoskértők kerültek most sorra. Dr. Löcherer Lőrincz és dr. Weisz Bertalan megállapították, hogy Gyöngyössyné belső elvérzés következtében halt meg s a lövések legalsóbb 1—2 lépésnyi távolságból érték őt.

Dr. Löcherer és dr. Hornyay nyilatkoztak ezután a vádlott beszámíthatóságáról. Ép elméjű, nagyműveltségű, teljesen beszámítható férfinak mondták őt.

A kérdések.

A kérdések megszövegezésére került a sor. Eisnerth István kir. főügyész helyettes egyetlen kérdést indítványozott a *gyilkosságra*. Dr. Fried Lajos kérte, hogy a bíróság a szándékos emberölésre is tegyen fel kérdést, továbbá arra is, hogy Geöcze tettét erős felindulásban követte-e el.

A bíróság mintegy másfél órai tanácskozás után pont 12 órakor hirdette ki a következő kérdéseket:

I. főkérdés. Bűnös-e abban Geöcze, hogy 1911. nov. 17-én anélkül, hogy a féltékenységből eredő izgatottsága folytán beszámíthatatlan állapotban lett volna, Gyöngyössynét előre megfontolt szándékkal megölte?

II. kiegészítő kérdés. Ha nem; bűnös-e abban, hogy anélkül, hogy beszámíthatatlan lett volna, Gyöngyössynét szándékosan, de nem előre megfontolt szándékkal megölte?

III. mellékkérdés. Ha igen; tettét erős felindulásban követte-e el?

IV. mellékkérdés. Tettét a sértett bántó viselkedése következtében keletkezett erős felindulásban követte-e el?

Ezek a kérdések állanak az esküdték előtt. (Természetesen más, jogosítól szövegű megfogalmazásban.)

A vádbeszéd.

A perbeszédet következtek. Eisnerth István kir. főügyész helyettes majdnem egy teljes óráig tartó s igen hatásosan felépített beszédben kérte az esküdtéket, hogy Geöczét gyilkosságnak mondják ki bűnösnek. A kir. főügyész helyettes, akinél megszoktuk, hogy mindenkor végtelen humanitással kezelje a vádlottakat, ezúttal nagyon szigorú álláspontra helyezkedett s ezt az álláspontját igen keményen védelmezte. Olyan embernek tüntette fel Geöczét, aki semmiféle kíméletet nem érdemel. Igen behatóan magyarázta, hogy mi a *premeditáció*, az előre megfontoltság, s hogy Geöczénél ez a premeditáció meg van. Hatása volt, midőn beszéde befejezésében így kiáltott fel:

Furcsa időket élünk. *Haverdaék, Tutáék felé fordul a társadalom perverz szimpátiája*. Geöcze is fehér galamb szárnyain, az örök szerelem jogán akar hősként menekülni szörnyű bűne után. Szólok remélem, hogy az esküdték józansága nem fogja azt megengedni s kimondják a bűnöst.

Ítélet előtt.

Déli egy órakor az elnök a tárgyalást felfüggesztette. Délután 3 órakor Fried Lajos dr. kezdette meg vádbeszédét. Verdikt és ítélet este 7—8 óra előtt nem várható. Ilyenformán az izgatottan várt ítélet mai lapunkban már nem jelenhetik meg, hanem csupán a holnapi fővárosi lapok révén válik mindenütt köztudomásúvá. Szombati számunkban azonban részletes tudósítást közlünk a tárgyalás ma délutáni és ma esti nagyérdemű részéről is, különösen a kitűnő védőnek, dr. Fried Lajosnak vádbeszédéről, melyet napok óta nagy érdeklődéssel várnak mindenütt.

Az elrabolt gyermek.

Egy sátorlajuhelyi piarista tanár rokonának regényes története.

Érdekes nyomozás.

Két évvel ezelőtt, 1910. május 20-án, fényes nappal Szatmáron elrabolták az Irsik árvaház akkor hat éves növendékét Guba Valérkát. A gyermekrablásról Pemp Antal kanonok, az árvaház igazgatója jelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást. Az elrabolt gyermeket három hét múlva kékre vert testtel, lerongyolódva Szilágynagyfaluban megtalálták. A rablót azonban nem sikerült elfogni.

Ez év április havában Guba Pál sátorlajuhelyi piarista tanár az ujhelyi keresztény szocialista mozgalom egyik ismert vezetője Budapestre utazván, s vonaton megismerkedett dr. Sipos János beregszászi rendőrkapitánnyal. Beszélgetés közben a főkapitány elmondta, hogy néhány

hónappal ezelőtt ott letartóztattak egy Babiák Etel nevű leányt, a kiről kiderült, hogy már több mint két éve gyermekrablással üzletszerűen foglalkozik. A gyermekrabló leányt a beregszászi királyi törvényszék büntető tanácsa két évi fegyházra ítélte. Büntetését Márianosztrán tölti.

Guba Pál aki az elrabolt árva leánynak rokona, a beszélgetés nyomán levelet írt Tankóczy Gyula szatmári rendőrkapitánynak, amelyben közölte a beregszászi kapitánnyal folytatott beszélgetést és kérte, indítsa meg a nyomozást annak a kiderítése végett, vajjon nem Babiák Etel volt-e Guba Valérka elrablója.

Babiák Etel kihallgatása egyelőre nem vezetett eredményre, azonban május 12-én az ügyben szenzációs fordulat állott be.

Babiák Etel Wenzky Eugénia igazgató-főnöknő előtt vallomásra jelentkezett, s töredelmesen beismerte bűnét. Eladta, hogy több mint két éven át üzte a gyermekrablást. A gyermekeket vándor komédiásoknak eladta. Ő rabolta el Guba Valérkát is Szatmárról. A gyermekrablásokat azonban nem egyedül követte el, hanem Margit nevű nővérével együtt.

A vallomása után arra kérte a fegyintézet igazgatóját, engedje meg neki, hogy nővérének soron kívül írjon. Ezt megengedték neki.

Négy — sűrűn teleirt — oldalas levelet írt nővérének. A levélben arra kéri, hogy ösmerje be ő is töredelmesen a gyermekrablásokat.

Ezt a levele azonban elkobozták. Majd értesítették a beregszászi rendőrséget Babiák Margit bűnéről, akit letartóztattak. Babiák Margit egyelőre tagad.

Nagyon valószínű, hogy Babiák Margit vallomásával sok érdekes gyermekrablási ügy kerül felszínre, mert eddig tizenöt gyermekrablást jelentettek be a szatmári rendőrségen.

HIREK.

Apagyilkosság Gálszécsen.

Borzalmas gyilkosság történt szombaton éjjel Gálszécsen. Bajusz János asztalosmestert tíz baltaütéssel és késszurással megölte saját fia Bajusz József 16 esztendőssuhanc. A rettentő cselekedetről a következő tudósításunk számol be:

Szigoru ember volt Bajusz János asztalosmester, ki József nevű fiát nagyon gyakran megverte és folyton durván bánt vele. A 16 esztendőss fiut ez annyira elkésztette, hogy elhatározta: megöli az apját. Szombaton éjszaka, mikor a házbeliék már mind aludtak Bajusz József baltával kezében belopódzott apja szobájába és az alvó embert tíz baltaütéssel, valamint több késszurással megölte. Kivett azután apjának a párna alá rejtett nadrágjából 30 koronát és az éj sötétjében megszökött. A csendőrségen azonban sikerült az elvetemült fiut elfogni. A bűnös most a gálszécsi járásbíróóság börtönében várja rettentő bűnének büntetését.

— Dr. Chudovszky kitüntetésé. A magyar sebész társaság jövő évben tartandó VI-ik nagygyűlésre elnökké közgyűlésünk tudós igazgató-főorvosát, dr. Chudovszky Móricot választotta meg.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Nagy Andor sátorlajuhelyi adóhivatali gyakornokot Szászseberre adótitkárrá, Ladomérszky Gy-

Jfj. Klein Jakab festék és kefeáru kereskedő Sátorlajuhely

(Szemben a pénzügyigazgatósággal. Petőfi-utca.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a következő árukból: mindennemű por- és olajfestékek, email, kerti butor és padló-lakkok, brunalin, matulin, megerlin, butortisztító olajok, pormentesítő olaj, kátrány karbolineum és kátrány lemezek.

Nagy választék mindennemű háztartási kefeáru és kefekülönlegességekben a legjutányosabb árakban.

lát pedig a sátoraljaujhelyi adóhiva- talhoz gyakornokká nevezte ki.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszáninneni ref. egyházkerület ez idei tavaszi közgyűlését június 4-én és 5-én tartja a ref. felső leányiskola disztermében Miskolcon. A közgyűlés egyházi elnöke Fejes István püspök, világi elnöke Dókus Ernő es. és kir. kamarás, egyházkerületi főgondnok lesz.

— **A kassai ügyvédi kamara köz- hírre teszi, hogy dr. Bajusz Ernő ügyvédet Sátoraljaujhely székhellyel a lajstromba felvette s onnan Bajusz József ügyvédet törölte.**

— **A postások részjutaléka.** Mint minden évben ugy ezidén is megkap- ták a postások szokásos munka- és részjutalékukat. A magyar postainté- zet közigazgatási tisztviselői fizetésük 20 százalékát kapták, míg a kezelé- siek munkaegységek alapján részes- sülnék e jelentős anyagi támogatásban. Igaz, hogy nálunk ez a múlt évi fi- zetésrendezés miatt kevesebb, mint az előző években de így is szép össze- get tesz ki. A részjutalékot mely az 1911. évre szóló megtakarításból ered, a kerületbeli hivatalok 2-3 nap mul- va kapják meg.

— **A Torzsás megnyitása.** Nagy- szabású ünnepség keretében készül a város tanácsa, élén a polgármes- terrel a Torzsás mulató megnyitására. A gyönyörű helyen fekvő mulató kör- nyékét teljesen rendezték, parki- rozták, az utakat kitisztították és megjavították, sőt a hegyre vezető u. n. szerpentin utakat is készítettek. Ennek a kitűnő levegőjü és valóban élvezetes helynek az ünnepélyes meg- nyitását tervezik június 9-én, rossz idő esetében a következő vasárnap, tüzijátékkal, a gyártelepi dalárda közreműködésével. A mulatság kez- dete d. u. 4 órakor lesz, belépti díj: családjegy 2 kor., személyjegy 1 kor. Reméljük, hogy a közönség nagy- számban fogja felkeresni ez alkalom- mal a Torzsást, már csak azért is, mert a mulatság tiszta jövedelmének felősszege épen e kiránduló hely to- vábfejlesztésére és szépítésére lesz fordítva.

— **Helyettesítés.** A lemondás folytán megüresedett megyasszói kör- orvosi állásra Gortvay Aladár a sze- rencsi járás főszolgabírája dr. Hemley Ábrahám szerencsi gyakorló orvost helyettesítette.

— **Tanítói gyűlések Szerencsen.** Két tanítói gyűlés folyt le esütörtök- ön Szerencsen a tanítószög nagy ér- deklődése mellett. Az egyik a tokaji róm. kath. egyházkerület tanítóinak gyűlése volt, melyet d. e. 9 órakor a r. k. templomban tartott mise előzőtt meg, melyen az összes r. k. tanítók áldoztak. A gyűlés 10 óra után vette kezdetét a r. k. iskola termében Hankó Gyula mádi r. k. lelkész elnökletével. A gyűlésen megjelentek Beregszász István kir. tanácsos tanfelügyelő, Bá- nyay János kanonok, Gortvay Ala- dár főszolgabíró, Plenth Nándor, Ben- kő János esp. perek, Pecsár Gyula, Karnis István plebánosok stb. Az el- nök megnyitó beszédében az egyház és iskola harmonikus együttműködé- sét fejtegette. Az elnöki megnyitóra és üdvözlő szavaira Beregszász tanfel- ügyelő válaszolt, kijelentvén, hogy az elnök által hangoztatott eszméket ő is magáénak vallja. A múlt közgyű- lés jegyzőkönyvének hitelesítése után Pecsár Gyula tett jelentést a kihir- detett pályázatról. Egy pályamunka érkezett (a nemek szerint elkülönítve tanításról) mely teljesen jó munka s el is fogadtattott. Szerzője Pintér La- jos monoki tanító. A dolgozat felett rövid eszmecsere folyt le. — Ezután Tajdy Jenő tokaji tanító az orsz. kath. tanítói gyűlés lefolyásáról tett jelentést. Majd Csevernyák Andorné rátkai tanítóné tartott számtanból jól

sikerült mintatanítást. A pénztári je- lentés és a bíráló bizottság kiegészí- tése után Szoural János alelnök mon- dott lelkes záróbeszédet, mely után a Hymnus éneklésével a gyűlés véget ért. — Ugyancsak esütörtökön volt a református tanítók harangodi körének gyűlése is, amelyen szintén több ér- dekes tanügyi dolgot vitattak meg.

— **Eljegyzés.** Sonnenfeld Ignác főkönyvelő Máramaroszigetről elje- gyezte Weinberger Szerenát Sátor- aljaujhelyen.

— **A SAC. Homonnán.** Pünkösöd vasárnapján footballistáink Homonnán voltak, hogy összemérjék erejüket a most megalakult Homonnai Athletikai Club footballistáival, kiknek ez volt első nyilvános mérkőzése. Természe- tes dolog, hogy a sokkal rutinizot- tabb, gyakorlottabb SAC. lett a győz- tes 6:1 arányban, de azt el kell is- mernünk, hogy tekintve a rövid gyá- korlatot a homonnaiak meglepő szép játékokat produkáltak. Győztek az új- helyiek a játékban, de alig-alig győz- ték fogadni azokat a szeretetnyilv- ánításokat, melyekkel a homonnaiak elhalmozták őket. Fényes fogadtatás, a mérkőzés után nagyszabású ban- kett volt tiszteletükre, melyen egy- mást érték a felköszöntők éltetve a sportot s ennek Zemplénmegyében uttörőjét a SAC.-ot. A kedvezőtlen időjárás miatt a mérkőzés tulajdon- képpen csak olyan bemutatkozás féle volt, következő vasárnap lesz az igazi, komoly mérkőzés, melyre footbal- listáinknak erősen kell készülődniök, ha győzelmet akarnak aratni. A homon- naiakat különben ezután gyakrabban üdvözölhetjük városunkban, amennyi- ben néhány hét múlva 'revánch mér- kőzésre, az ősz folyamán pedig baj- noki mérkőzésre fognak idejönni.

— **A Máv. Altiszti Kör mulat- sága.** A Máv. Altiszti Kör által jun- hó 2-án rendezendő nyári mulatságot kedvezőtlen idő esetén ugyanazon a napon a nagy állomás éttermében fogják megtartani.

— **Footballverseny.** A „Sátoral- jaujhelyi Vasutas Sport Club“ június hó 2-án d. u. 5 órakor a Dókus Gyula-utcai pályáján a „Miskolezi Vasutas Sport Club“-bal barátságos footballmérkőzést rendez. Ülőhely: 80 f. Állóhely: 40 f. Diák hely: 20 f.

— **Tanfolyam ipari könyvitel tan- ítására.** A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében a magyar kir. Technológiai Iparmúzeum folyó év július elején Budapesten az ipari könyviteltanból tanfolyamot fog ren- dezni oly szakemberek részére, a kik ipari továbbképző tanfolyamokon, eset- leg más ipariskolákban a könyviteltant tanítják, vagy annak tanításával ez- után foglalkozni kívánnak. A vidéken rendezett ipari továbbképző tanfolya- mokon az ipari könyvvezetés tanítá- sával megbízott szakemberek a könyv- iteli ismeretek minden ágában teljes jártassággal bírnak ugyan, de ismer- teik főként kereskedelmi vonatkozá- suak lévén, az oktatásnál példák gya- nánt a kereskedelmi életből vett üzlet- események szerepelnek. A tapasztalat is azt mutatja, hogy ritka az az iparos, a ki a keresk. könyvitelt tanulva, azt alkalmazni is tudná. Azt pedig viszont az előadó szakembertől sem lehet kívánni, hogy a különböző iparok egy- mástól eltérő gyártási és üzletviszo- nyaiból származó különleges körü- lményekeket kalkuláció stb. ismerjék. Ezek részletes ismerete pedig feltétele annak, hogy a tanítás a szakbeli ipa- rosok értelmi nivójának megfelelőleg, szemléltető és sikeres legyen. A tan- folyam időtartama 2 hét. A kassai kereskedelmi iparkamara felhívja erre a tanfolyamra mindazoknak a figyel- mést, akik ipari szakiskolán vagy ipari továbbképző tanfolyamon az ipari könyvvezetés tanításával foglalkoznak vagy foglalkozni kívánnak. Megje-

gyezzük, hogy az ipari könyvitel tani- tásával való megbízásra a tovább- képző tanfolyamokon elsősorban csak azok tarthatnak igényt, akik e tan- folyamot elvégzik. A tanfolyam folyó évi július 1-től 13-ig fog tartani. Je- lentkezhetni f. é. június 5-ig a keres- kedelmi és iparkamara titkári hivata- lában. A hallgatóság semmiféle tan- díjat nem fizet.

— **Igazságügyi kezelők vizsgája.** A kassai kir. ítélőtáblánál a tábla te- rületéhez tartozó igazságügyi ható- ságoknál alkalmazott kezelőtisztvisel- lők részére tartott tanfolyam június hó 13-án nyer befejezést. A tanfolya- mot befejező vizsga június hó 15-től 23-ig tart. Az igazságügyminiszter a vizsgálatra a miniszterium részéről vizsgáló biztosokul: dr. Térfy Gyula miniszteri tanácsost és dr. Javorintzky Jenő miniszteri számellenőrt, a buda- pesti igazságügyi kezelői tanfolyam előadóját küldte ki.

— **Életmentés.** Orbán Imre erdő- horvátii urdalmi erdész a napokban a Tolcsvapatak mellett haladva vala- mi női ruhát pillantott meg a patak vizében és látta, hogy a patak vize egy kis leánykát sodor tova. Csakhamar kifogta a vízből a már félhalott gyer- meket s gondos ápolás után életre keltette azt.

— **Borárverés** lesz folyó évi jun- 5-én a tarczali m. kir. vincellérisko- lában, mely alkalommal nagyobb mennyiségű borok fognak eladatni.

KÖZGAZDASÁG.

A közmétebokr ellenségei.

Irta: **Schuster Ferenc.**

A közmétejt teljes joggal kert- jeink hamupipókéjének nevezhetjük, oly szerény, kevéssel beérő, alkalmaz- kodó s emellett kötelességtudó egyé- nis. Alkalmazkodó, mert hiszen a futóhomokon ép oly otthonos, mint a tiszamellék gazdag alliviumán, jól érzi magát az alföldön, de találkozom vele Sáros megye egyik fenyvesbori- totta bércén 1000 méternyire a ten- gerszine felett, hol a vadon nőtt bo- kornak augusztusban még zöld gyü- möléseivel oltottam szomjúságomat; szerény és kötelességtudó, mert nem- csak a kerti utak szegélyeképen nap- os helyen, de bármilyen árnyékos szu- golyban is, ha egyszer gyökeret vert, a szokásos ápolás mellett (jobban mondva teljesen elhanyagolva) is igyekszik növényi és állati ellensé- geivel megküzdve meghozni kedvelt gyümölcsét.

Mindemellett vidékünkön még nagyobb szerepet nem játszik, de a hol felismerték értékét, ott nagyban termesztik, gondozzák, ápolják és jö- vedelmező tényezője lett őstermelé- sünknek, mert gyümölcse biztos piacot találó értékes kereskedelmi cikk. A német boggyós gyümölcsöt termelők egyesülete 1912. évre 18 márkában állapította meg a zöld és 12 márká- ban az érett közméteinek árát 50 kilónként.

Hazánkban tudtommal csak Szent- endrén (Pest megye) van sok száz hold- nyi közméte ültetvény, melynek ter- mése nemcsak Budapesten, Pozsony- ban, Bécsben s más dunamenti váro- sokban, de messze bent Németország- ban is keresett árut képez s melyek az őket néhány évvel ezelőtt ért sulyos csapás dacára is dusan jöve- delmeznek.

E sulyos csapást az amerikai lisztharmat mérte a szentendrei közmé- te termelőkre. Valamint a filoxera és peronospora, ugy ez is Amerika kedves ajándéka s Szentendrén csak sok holdnyi közméteket elpusztu- lása után lett felismerve s elnyomva. Miután épen oly észrevétlenül és alattomosan terjed és támad, mint a

peronospora s miután tavaly a borsi- uradalom tiszti kertjében már ott ta- láltam s mint hallom ez idén a Bod- rogközön is már nagy károkat tett, talán időszerű lesz a „Zemplén“ ha- sábjain is foglalkozni a dologgal.

A közmétejt kétféle lisztharmat élőködik és pedig: Az európai lisztharmat (Microsphaera grossulariae Lévy) és az amerikai lisztharmat (Sphaerotheca mors uvae Berk). Mind a kettő ott, ahol már kora tavasszal jelentkezik; az első kevésbé vesze- delmes, az utóbbi teljes pusztulást okoz.

Az európai lisztharmat fiatal és öreg korában szürkésfehér finom pók- hálószerű bevonatot okoz kivált a le- veleken, kevésbé a kocsányon s csak ritka esetben a gyümölcsön is; ezzel szemben az amerikai lisztharmat csak fiatal korában fehér, később barna és mindig bársonyos, nemezes (filz) vas- tag bevonattal borítja egy a levele- ket, mint a kocsányokat, fiatal haj- tásokat és a gyümölcsöt is.

Míg az európainak kártételét a növény könnyen kiheveri, addig az amerikai lisztharmat energikus be- avatkozást tesz szükségessé, ha ültet- vényünk teljes pusztulását megakar- juk akadályozni s az abból áll, hogy: amint a bajt észleljük, mindenekelőtt az összes megtámadott ágak egészen az egészségesnek látszó részig, de még abból is egy darab kimélet nél- kül levágandók, zsákba vagy kosárba gyűjtendők és az ültetvényen kívül szalmával keverve s petróleummal le- öntve felégetendők. Semmiesetre sem szabad azokat az ültetvényt közt a földre hajigálni. A beteg ágak eltávo- litása után 3% bordói lével perme- tezzük; (A lé ne legyen savanyu, mert akkor perzsel), négy hét múlva, avagy ha az eső a permetet lemosta, újra permetezzük, de most már csak 1-1 1/2% lével. Ezentul pedig minden évben február hó folyamán 5% lével, elvirágzás után 1-1 1/2% essel per- metezzük, később ha szükséges, ugy járunk el amint az fent le van írva.

Ez eljárással az amerikai s vele együtt valószínűleg a vele esetleg egyidejűleg fellépő európai liszthar- mat elpusztítható. Valószínű emellett még az is, hogy így a közmétebo- kornak mindössze három állati ellen- ségének kártételei is csökkenthetők. Ezek a sárga és a fekete „egres levél darázs“ (Nematus venticosus illetve Emphytus grossulariae) és egy lep- kének, a „Harlekin“-nek (Geometra avagy Zarene grossulariata) hernyója.

A Nematus és az Emphytus apró fűrgé darazsak, melyeknek zöld testü, fekete fejü apró hernyói a bokr le- vélzetét pusztítják el néha teljesen. Előbbi májusban, második generációja júliusban, utóbbi júniusban illetve októberben lép akcióba. Ha a bokrot botocskával megütjük, a hernyócskák halottaknak tettétné magukat, le- hullanak a földre; ezen fufangjuknál fogva könnyen elpusztíthatók, ha ponyvát terítünk a bokor alá. A Har- lekin kiterjesztett szárnyait nézve mintegy 5 cm. széles lepke, szárnyai fehérek, fekete és sárga pontokkal. Kártékony hernyója aránylag vékony testü, feje fekete, teste sárgásfehér, hátán szabálytalanul feketén ponto- zott; tavasszal a bokor aljában he- verő száraz lombból (hol a tojás ki- telelt) bujik elő s szintén a leveleket pusztítja. Ha egyszer elbujt, már csak szedéssel pusztítható, ezért jó a száraz lombot idejében eltávolítani s megégetni. Ott, ahol a körülmények engedik, meglehetne próbálni, hogy vajjon tyukféléink is nem-e leszednék ezen mindenféle hernyócskát, lévén ők telhetetlen, mindig éhes rovarpusztítók.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**
Helyettes szerkesztő: **Teleky Sándor.**
Laptulajdonos: **Éhler Gyula.**

Sátoraljaujhely * HUNGARIA * Széchenyi-tér 6. sz.
a rk. templom mellett.
vegytisztító- és gőzmosó.
Tisztításra elfogad mindennemű báli és alkalmi ruhákat, butorszöveteket.
Gallérok, kézelők kristály fehér tisztítása. Vasalások 1 órán belül.

Megnyilt

ROSENBERG SÁNDOR női divat, vászon- és kelengye áruháza
Sátoraljaujhely, a volt Szegő Sándor-féle helyiségben

Schön Sándor vezetése alatt.

Mérték szerinti francia és angol ruhák jó hírnevű miskolci szalonomban készíttetnek.

3466/1912. szám.

A szerencsi járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén vármegye szerencsi járásához tartozó — nyugdíjazás folytán megüresedett — **Taktaharkány** nagyközségi **jegyzői állásra** ezennel pályázatot nyitok.

Az állás javadalmazása:

1. Kézpénz fizetés a községtől 800 kor.
2. Fizetékigézés az államtól 548 kor.
3. A taktaharkányi 174. sz. birtokivben felvett 13 kat. hold és 1314 □ öl föld természetbeni haszonélvezete, becsértéke 252 korona.
4. A földnek arányában legelő illetőség a közös legelőben.
5. Természetbeni lakás és kert.
6. 554 kor. 90 fill. jegyzői földalap évi kamata.
7. Járatok kezeléséből befolyó összes jövedelem.
8. Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előírt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket, a közszolgálatban állók felettes hatóságuk útján **folyó évi június hó 9-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választást **f. évi június hó 10-én** d. u. 1/23 órakor fogom megejteni Taktaharkány nagyközség házában. Szerencsén, 1912. május 24-én.

Gortvay,
főszolgabíró.

1129/1912. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíró-ság 1912. V. 302/2. számú végzése folytán Oesterreichische Handels Credit geselschaft 301 K. 30 f. köv.-ének és ezek járulékaiknak behajtása végett **1912. évi május hó 31-én délelőtt 10 órakor** Sátoraljaujhelyben, Kazinczy-utca 1. szám alatt a végrehajtást szenvedő üzletében elárverezem azon 2520 koronára becsült ingókat, melyeket a sátoraljaujhelyi kir. járásbíró-ság 1912. V. 302/1. számú végrehajtást rendelő végzése alapján a sátoraljaujhelyi kir. járásbíró-sági 1912. V. 302/2. számú végrehajtási jegyző-könyvben 1—7 tételek alatt lefoglaltam u. m.: üzleti berendezést, koffert, kabátokat stb.

Sátoraljaujhely, 1912. évi május hó 8-án.

Rosner Imre,
bir. végrehajtó.

800/1912. sz.

Hirdetmény.

A királyhelmezi június 17-ére hirdetett országos vásár, a kereskedelemügyi miniszter engedélye folytán

folyó évi június 10-én fog megtartatni.

Ezen vásárra mindennemű átlatok is felhajthatók.

Királyhelmez, 1912. május 24.

Az előjáróság.

Csődtömeg eladás.

Vb. Zajka Gyula volt sátoraljaujhelyi bej. cég csődtömegének választmánya a csődtömeghez tartozó áruraktár és üzleti berendezéseknek nyilvános árverésen leendő eladását elhatározván, azt a következő feltételek mellett eszközli:

1. A leltár 1—374 tétele alatt felvett 3180 korona 42 fillér becsértékű áru- és berendezés fog eladatni.
2. A nyilvános árverés határnapjául

1912. évi június hó 3-ik napjának d. e. 9 órája

tűzetik ki.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az árverés alá kerülő ingók becsértékének 10%-át, azaz 318 korona 04 fillért bánatpénzül a tömeggondnok kezéhez letenni.

4. Az összes ingók a legtöbbet ígérő javára fognak leltetni, ki köteles bánatpénzét nyomban a megígért vételár 10%-áig kiegészíteni.

5. Vevő tartozik a bánatpénzen felüli vételárhátrálékot a csődbíró-ság jóváhagyásától számított 2 nap alatt kézpénzben kifizetni, a megvett ingókat elszállítani, esetleg bérmegetítés ellenében a helyiség bérletét a csődtömegetől átveheti.

9. A választmány és a tömeggondnok a leltározott és eladásra kerülő ingók meglétéért, mennyiségéért és minőségéért semminemű szavatosságot nem vállal. Az árverésnek a csődbíró-ság által történt jóváhagyásától kezdődően a veszélyt a vevő viseli.

7. Ha vevő az 5. pontban körülírt feltételeknek eleget nem tesz, bánatpénze a tömeg javára elvész és ugyanezen ingók a késedelmes vevő kárára, veszelyére és költségére újból eladatnak, mely esetben a vevő a netaláni árkevesebbletért bánatpénzén felül szavatol.

8. Az ingók a becsár 2/3-ánál alul eladatni nem fognak.

9. A megtett ígért a vevőt feltétlenül kötelezi, míg a tömeggondnokra a kötelezettség csak a csődbíró-ság jóváhagyása után hárul.

10. A vételi illeték a vevőt terheli.

11. A tömeggondnok az árverés alá kerülő árukat, berendezést, a leltárt, előzetes értesítés után bármikor, délután 3—5 óra között a venni szándékozóknek megmutatja.

Dr. Holló Andor,
sátoraljaujhelyi ügyvéd,
tömeggondnok.